

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7 kwietnia 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. z urzędu dokonał ponownego ustalenia kapitału początkowego M. I. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy z dnia 5 marca 2015 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 640,36 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, tj. z lat 1970 – 1974, 1977, 1980, 1984-1988, 1991-1998. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 52,45 % co zostało pomnożone przez kwotę bazową w wysokości 1.220,89 zł, w związku z czym podstawa wymiaru kapitału początkowego wyniosła 640,36 zł. Przyjęto łącznie 28 lat i 14 dni, tj. 336 miesięcy okresów składkowych i 11 miesięcy i 8 dni, tj. 11 miesięcy okresów nieskładkowych. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 86,05 %. Współczynnik ten posłużył do obliczenia części 24% kwoty bazowej. Wysokość 24 % kwoty bazowej wynosi 293,01 zł. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat przyjęto w ilości 209 miesięcy (komunikat Prezesa GUS z dnia 25 marca 1999 r. w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn - M.P. Nr 12, poz. 173). W związku z powyższym wysokość kapitału początkowego ustalona na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 102.269,97 zł. Za okres zatrudnienia od 3 lutego 1969 r. do 7 marca 1970 r., za który ubezpieczony nie przedłożył faktycznych zarobków, przyjęto obowiązujące najniższe wynagrodzenie /decyzja k. 25-25 odw. akt ZUS plik I, obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru k. 26-26 odw. akt ZUS plik I/

W dniu 23 maja 2017 r. M. I. złożył odwołanie od powyższej decyzji kwestionując wysokość ustalonego kapitału początkowego i przyjęte do jego obliczenia zasady, wbrew przepisom prawa powszechnie obowiązującego. Decyzji zarzucił nieuprawnione zmniejszenie wysokości kapitału początkowego względem obliczonego na podstawie poprzedniej decyzji. Wniósł nadto o możliwość wyboru przy obliczaniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego korzystnych dla niego lat tj. 10 kolejnych lat kalendarzowych wybranych z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę. Podniósł także brak wyjaśnienia kryteriów wyboru zastosowanych do ustalenia wartości kapitału wskaźników w tym m.in. wartości średniego dalszego trwania życia (czy stosownie do tablic trwania życia obowiązujących w dniu, w którym ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny, czy tablic dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę ubezpieczonego), wysokości kwoty bazowej (niższej niż wskazana w komunikacie Prezesa GUS z dnia 9 lutego 2017 r. w sprawie kwoty bazowej w 2016 r. wynoszącej niż 3.5536,87 zł) czy współczynnika proporcjonalnego do osiągniętego wieku (dlaczego współczynnik ten określono na dzień 31 grudnia 1998 r.). W jego ocenie przyjęta w decyzji metodologia wyliczenia kapitału nie daje możliwości zweryfikowania, czy Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonał obliczenia kapitału początkowego w sposób prawidłowy. Zakwestionował także przyjęcie najniższego wynagrodzenia w okresie od 3 lutego 1969 r. do 7 marca 1970 r. /odwołanie k. 2-3/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie argumentując, iż decyzja została wydana w oparciu o obowiązujące przepisy /odpowiedź na odwołanie k. 4-5 odw./

Na rozprawie w dniu 22 listopada 2017 r. pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołanie. Strona odwołująca zakwestionowała nieuwzględnienie przez ZUS wszystkich okresów składkowych ubezpieczonego (w miejsce przyjętych 28 lat ZUS powinien przyjąć 48 lat). Wnioskodawca oświadczył, że na dzień 1 stycznia 1999 r. organ uwzględnił mu 28 lat i 14 dni, tj. 336 miesięcy okresów składkowych i 11 miesięcy i 8 dni, tj. 11 miesięcy okresów nieskładkowych. Pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania /stanowiska 00:06:32, 00:15:17 - płyta CD k. 17/.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca M. I., urodzony (...), z wnioskiem o ustalenie kapitału początkowego wystąpił 21 lutego 2005 r. /wniosek k. 1 – 1 odw. akt ZUS plik I/.

Decyzją z dnia 1 marca 2007 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. dokonał ustalenia kapitału początkowego M. I. na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 616,18 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. z lat 1987 - 1996. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 50,47 % co zostało pomnożone przez kwotę bazową w wysokości 1.220,89 zł, w związku z czym podstawa wymiaru kapitału początkowego wyniosła 616,18 zł. Przyjęto łącznie 28 lat i 14 dni, tj. 336 miesięcy okresów składkowych i 11 miesięcy i 8 dni, tj. 11 miesięcy okresów nieskładkowych. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 86,05 %. Współczynnik ten posłużył do obliczenia części 24% kwoty bazowej. Wysokość 24 % kwoty bazowej wynosi 293,01 zł. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat przyjęto w ilości 209 miesięcy (komunikat Prezesa GUS z dnia 25 marca 1999 r. w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn - M.P. Nr 12, poz. 173). W związku z powyższym wysokość kapitału początkowego ustalona na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 100.397,33 zł /decyzja k. 20-20 odw. akt ZUS plik I, obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru k. 21 odw. akt ZUS plik I/

Z dniem 28 marca 2017 roku wnioskodawca wystąpił o przyznanie prawa do emerytury w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego obliczonej według najkorzystniejszego wariantu /bezsporne, wniosek k. 1-4 odw. akt ZUS plik II/

Decyzją z dnia 7 kwietnia 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. z urzędu dokonał ponownego ustalenia kapitału początkowego M. I.. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 640,36 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, tj. z lat 1970 – 1974, 1977, 1980, 1984-1988, 1991-1998. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 52,45 % co zostało pomnożone przez kwotę bazową w wysokości 1.220,89 zł, w związku z czym podstawa wymiaru kapitału początkowego wyniosła 640,36 zł. Przyjęto łącznie 28 lat i 14 dni, tj. 336 miesięcy okresów składkowych i 11 miesięcy i 8 dni, tj. 11 miesięcy okresów nieskładkowych. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 86,05 %. Wysokość 24 % kwoty bazowej wynosi 293,01 zł. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat przyjęto w ilości 209 miesięcy. W związku z powyższym wysokość kapitału początkowego ustalona na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 102.269,97 zł. Za okres zatrudnienia od 3 lutego 1969 r. do 7 marca 1970 r., za który ubezpieczony nie przedłożył faktycznych zarobków, przyjęto obowiązujące najniższe wynagrodzenie /decyzja k. 25-25 odw. akt ZUS plik I, obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru k. 26-26 odw. akt ZUS plik I/

Decyzją z dnia 10 kwietnia 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. przyznał skarżącemu od 1 marca 2017 roku prawo do emerytury w związku z ukończeniem powszechnego wieku emerytalnego. Termin płatności świadczenia ustalono na 15 dzień każdego miesiąca. Podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę. Kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 238.415,06 zł; kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego - 352.613,69 zł; średnie dalsze trwanie życia wynosi - 207,10 miesięcy. Wysokość emerytury obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej wyniosła 2.853,83 zł brutto tj. $(238.415,06 \text{ zł} + 352.613,69 \text{ zł}) / 207,10 = 2.853,83 \text{ zł}$ /decyzja - k. 8-9 odw. akt ZUS plik II/

Na dzień 1 stycznia 1999 roku wnioskodawca posiada 28 lat i 14 dni, tj. 336 miesięcy okresów składkowych i 11 miesięcy i 8 dni, tj. 11 miesięcy okresów nieskładkowych /bezsporne/

Przed organem rentowym wnioskodawca udokumentował zarobki uzyskiwane w latach 1970-1998 /wykaz wprowadzonych dochodów ubezpieczonego k. 23-24 akt ZUS plik I/.

W okresie zatrudnienia, za które wnioskodawca zarobków nie udokumentował, to jest okresie od 3 lutego 1969 r. do 7 marca 1970 r., ZUS za podstawę wymiaru składek przyjął obowiązujące wynagrodzenie minimalne /wykaz wprowadzonych dochodów ubezpieczonego k. 23-24 akt ZUS plik I/.

Organ rentowy do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wnioskodawcy przyjął następujące zarobki - dochody stanowiące podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne:

- za 1970 rok – 7.898,31 zł;
- za 1971 rok – 12.000,00 zł;
- za 1972 rok – 3.000,00 zł;
- za 1973 rok – 18.000,00 zł;
- za 1974 rok – 18.000,00 zł;
- za 1977 rok – 28.000,00 zł;
- za 1980 rok – 30.000,00 zł;
- za 1984 rok – 91.200,00 zł;
- za 1985 rok – 120.000,00 zł;
- za 1986 rok – 129.600,00 zł;
- za 1987 rok – 238.000,00 zł;
- za 1988 rok – 324.000,00 zł;
- za 1991 rok – 10.949.221,00 zł;
- za 1992 rok – 17.614.800,00 zł;
- za 1993 rok – 25.879.200,00 zł;
- za 1994 rok – 34.475.074,00 zł;
- za 1995 rok – 4.534,78 zł;
- za 1996 rok – 5.297,93 zł;
- za 1997 rok – 6.764,20 zł;
- za 1998 rok – 8.411,27 zł.

Do obliczenia stosunku podstawy wymiaru składek oraz kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w 1970, 1971, 1972 roku, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego, przyjęto sumę kwot przeciętnego miesięcznego

wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok – odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu w tym roku /obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego k. 26 akt ZUS plik I/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał w oparciu o całokształt materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie, w szczególności o powołane dokumenty z akt Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Wiarygodność zgromadzonych dokumentów, jak również ich treść nie były kwestionowane przez żadną ze stron postępowania. Jednocześnie Sąd Okręgowy nie znalazł żadnych podstaw do negowania ich autentyczności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Odwołanie jest niezasadne.

Stosownie do treści przepisu art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku, poz. 1383, z późn. zm.), dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat (ust. 2).

Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy, tj. na dzień 1 stycznia 1999 roku (ust. 3).

Zgodnie z treścią art. 174 ust. 1 analizowanej ustawy, kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Natomiast zgodnie z ust. 2 tego przepisu przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6,
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5,
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

W myśl ust. 3 w/w przepisu podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się przed dniem 1 stycznia 1999 roku.

Jeżeli okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesięcy tego roku, do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu (ust. 3b).

Natomiast w myśl ust. 7 analizowanego przepisu do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 roku. Ustęp 8 powyższego przepisu stanowi, że przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24 % tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku.

W myśl art. 15 ust. 1 analizowanej ustawy podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie

społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176. Ust. 6 art. 15 stanowi, że na wniosek ubezpieczonego podstawą wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Zasady ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty /kapitału początkowego/ określa art. 15 ust. 4. W celu jego ustalenia:

- 1) oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych;
- 2) oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu;
- 3) oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, oraz
- 4) mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19.

W myśl art. 15 ust. 2a jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy.

Zgodnie zaś z art. 17 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru renty w myśl art. 15 ust. 1 dla ubezpieczonego, o którym mowa w art. 58 ust. 1 pkt 1-4, do ustalenia podstawy wymiaru przyjmuje się podstawę wymiaru składek za okres faktycznego podlegania ubezpieczeniu, z uwzględnieniem ust. 2 i 3. Przepis art. 15 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Stosownie do brzmienia art. 26 ust. 3 cytowanej ustawy średnie dalsze trwanie życia ustala się wspólnie dla mężczyzn i kobiet oraz wyraża się w miesiącach.

Według tabel ogłoszonych 25 marca 1999 r. przez Prezesa GUS średnie dalsze trwanie życia kobiet i mężczyzn w wieku 62 lat na dzień 1 stycznia 1999 r. wynosi 209 miesięcy - Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 25 marca 1999 r. w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn (M.P. Nr 12, poz.173).

W związku z treścią zacytowanych przepisów można stwierdzić, iż kwota kapitału początkowego zależy od długości udowodnionych okresów składkowych i nieskładkowych przebytych przed 1 stycznia 1999 rokiem, podstawy wymiaru oraz współczynnika proporcjonalnego do wieku ubezpieczonego, który służy do obliczenia tzw. części socjalnej.

Z kolei, stosownie do art. 116 ust. 1, postępowanie w sprawach świadczeń, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, wszczyna się na podstawie wniosku zainteresowanego do którego powinny być dołączone dowody uzasadniające prawo do świadczeń i ich wysokości, określone w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. Zgodnie z § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011, Nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

W związku z zarzutami zgłoszonymi przez wnioskodawcę w odwołaniu od zaskarżonej decyzji, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyjaśnił sposób ustalenia wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego, co do którego skarżący zgłosił zastrzeżenia.

Z ustaleń wynika, że organ rentowy obliczając wartość kapitału początkowego M. I. do stażu pracy uwzględnił zgłoszone przez niego okresy zatrudnienia na dzień 1 stycznia 1999 roku. Natomiast za okres zatrudnienia od 3 lutego 1969 r. do 7 marca 1970 r., za który ubezpieczony nie przedłożył faktycznych zarobków, przyjęto obowiązujące najniższe wynagrodzenie. Następnie organ rentowy przyznał wnioskodawcy emeryturę według nowych zasad.

W związku z powyższym wnioskodawca na ostatnim terminie rozprawy oświadczył, że nie kwestionuje uwzględnienia mu przez organ rentowy do wyliczenia wartości kapitału początkowego wszystkich okresów zatrudnienia na dzień 1 stycznia 1999 roku (tj. 28 lat i 14 dni okresów składkowych i 11 miesięcy i 8 dni okresów nieskładkowych); przyznał jednocześnie, że zapoznał się z odpowiedzią na odwołanie. Strona odwołująca nie popierała przy tym wskazanego w odwołaniu błędnego przyjęcia minimalnej wysokości wynagrodzenia w okresie, za który nie udokumentowano faktycznych zarobków. Pomimo powyższego oświadczenia strona odwołująca podtrzymała swoje odwołanie.

W ocenie Sądu organ rentowy obliczając wartość kapitału początkowego M. I. prawidłowo uwzględnił na podstawie zachowanej dokumentacji osobowo-płacowej wszystkie okresy zatrudnienia na dzień 1 stycznia 1999 roku, czego ostatecznie nie kwestionował sam wnioskodawca. Zdaniem Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na ustalenie innych niż wyżej przyjęte okresów pracy wnioskodawcy. Skarżący w toku postępowania nie udowodnił w sposób pewny i konkretny faktu posiadania innych niż przyjętych przez organ rentowy przy obliczeniu wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego okresów zatrudnienia. Nie ulega przy tym wątpliwości, że dla rozstrzygnięcia nie mają w świetle powołanych wyżej przepisów jakiegokolwiek znaczenia okresy pracy wnioskodawcy po dniu 1 stycznia 1999 roku.

W świetle przywołanych wyżej przepisów w przypadku ustalania podstawy wymiaru kapitału początkowego prawo wyboru okresu 10 kolejnych lat kalendarzowych bądź okresu 20 lat kalendarzowych – w myśl ogólnej reguły określonej art. 174 ust. 3 - ograniczone jest do okresu przypadającego przed dniem 1 stycznia 1999 r. Zainteresowanemu pozostawiony jest wybór okresu, z którego podstawa wymiaru składek przyjmowana jest do podstawy wymiaru kapitału początkowego, ale tylko w granicach określonych powołanymi przepisami. Nie ulega przy tym żadnej wątpliwości, że dokonując przeliczenia świadczenia ubezpieczonego organ rentowy winien przyjąć wariant najkorzystniejszy dla niego.

Wbrew sugestiom strony odwołującej się organ rentowy przy ustalaniu kapitału początkowego przyjął wariant dla niej najkorzystniejszy.

Stosownie do art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W postępowaniu sądowym ubezpieczony może korzystać z wszelkich środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty, w szczególności z dowodów dokumentów oraz z przesłuchania świadków (zob. wyrok SN z 25.07.1997 r., II UKN 186/97, OSNP 11/1998, poz. 342).

Wskazać należy, iż nie jest rzeczą Sądu zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.). Stanowisko takie zawarł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996r. sygn. akt I CKU 45/96 (opubl. OSNC z 1997r., z.6-7, poz.76). Podobnie, w wyroku z 7 października 1998 r., II UKN 244/98, OSNAPiUS 1999, nr 20, poz. 662, Sąd Najwyższy stwierdził nawet, że od 1 lipca 1996 r. nastąpiło zniesienie zasady odpowiedzialności sądu za wynik postępowania dowodowego, także w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Podobny pogląd zaprezentował Sąd Apelacyjny w Łodzi w uzasadnieniu wyroku z dnia 15 marca 2006 roku, zapadłego w sprawie o sygn. akt III AUa 1096/05, wskazując, iż ujemne konsekwencje związane z trudnościami w dokumentowaniu wysokości wynagrodzeń z lat odległych nie powinny obciążać wyłącznie ubezpieczonych, jednakże nie można również odpowiedzialności za taki stan rzeczy przenosić wyłącznie na Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Ustawowym wymogiem jest, bowiem wykazanie przez ubezpieczonego konkretnych kwot otrzymanych przez niego zarobków, jako podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe lub ubezpieczenie społeczne, przy czym nie może istnieć tu żaden stan niepewności co do wysokości.

Ciężar dowodu należy rozumieć z jednej strony jako obarczenie strony procesu obowiązkiem przekonania sądu dowodami o słuszności swoich twierdzeń, a z drugiej konsekwencjami poniesienia realizacji tego obowiązku, lub jego nieskuteczności. Tą konsekwencją jest zazwyczaj niekorzystny dla strony wynik procesu. To interes strony, jakim jest wygranie procesu, nakazuje jej podjąć wszelkie możliwe czynności procesowe w celu udowodnienia przedstawionych twierdzeń o faktach; strony nie można zmusić do ich podjęcia (wyrok Sądu Najwyższego z 7.11.2007 r., II CSK 293/07, LEX nr 487510, wyrok Sądu Najwyższego z 17.06.2009 r., IV CSK 71/09, LEX nr 737288).

Tymczasem odwołujący, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, pouczony o treści art. 6 k.c., a więc świadomy, że ciężar dowodu spoczywa na stronach, zgodnie z zasadą kontradyktoryjności, w toku postępowania nie przedstawił żadnych dowodów pozwalających na przyjęcie innych niż przyjęte ostatecznie przez organ rentowy okresów pracy wnioskodawcy. Ostatecznie zresztą przyjętych przez organ rentowy przy obliczeniu wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego okresów zatrudnienia na dzień 1 stycznia 1999 roku nie kwestionował. Wynagrodzeń minimalnych przyjętych za okres, za który faktycznych zarobków nie udokumentował, również ostatecznie nie kwestionował.

Reasumując stwierdzić należy, że brak jest podstaw do innego sposobu obliczenia wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego, a tym samym kapitału początkowego M. I..

Podkreślenia wymaga także fakt, że odwołujący nie składał odwołania od decyzji organu rentowego o przyznaniu emerytury.

Należy jednakże wskazać w tym miejscu, iż składki na ubezpieczenia społeczne opłacane przez wnioskodawcę z tytułu zatrudnienia po dniu 1 stycznia 1999 roku są uwzględnione w wartości zwaloryzowanych składkach na ubezpieczenie emerytalne ewidencjonowanych od dnia 1 stycznia 1999 roku na koncie M. I. i tym samym przyjęte do ustalenia wysokości emerytury. Podstawę obliczenia emerytury, ustalonej według nowych, zreformowanych zasad, stanowi, bowiem suma kwot zwaloryzowanego kapitału początkowego i zwaloryzowanych składek na ubezpieczenie emerytalne.

Podkreślić należy, że od dnia 1 stycznia 1999 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych ewidencjonuje składki na ubezpieczenie emerytalne każdej osobie podlegającej ubezpieczeniom społecznym na indywidualnym koncie ubezpieczonego. Natomiast przed tą datą organ rentowy nie był zobowiązany do prowadzenia indywidualnych kont ubezpieczonych. Z tego względu osobom urodzonym po 1948 roku za okresy pracy (ubezpieczenia) przypadające przed dniem 1 stycznia 1999 roku odtwarzana jest teoretyczna składka na ubezpieczenie społeczne poprzez obliczenie kapitału początkowego.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy uznał, że zaskarżona decyzja odpowiada wyżej przytoczonym przepisom prawa i w konsekwencji orzekł, jak w sentencji wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalając odwołanie wnioskodawcy.

K.W.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem

doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy